

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

34. przypomina o konieczności jednomyślnego podejścia UE do kwestii praw człowieka, a także o znaczeniu potwierdzania przez każde państwo członkowskie stanowiska UE w celu nadania mu większej wagi;
35. wzywa UE do wsparcia swojej rezolucji dotyczącej osiągnięcia konsensusu w zakresie rozwiązania obecnego problemu łamania praw człowieka w związku z blokadą Strefy Gazy i ostrzałami raketowymi skierowanymi na Izrael;
36. wzywa do ściślejszej współpracy z OHCHR oraz do zachowania jego niezależności poprzez przyznanie mu odpowiednich funduszy;
37. wzywa do dalszego wspierania procedur specjalnych w zakresie finansowania i personelu; wyraża swoje poparcie dla europejskiego instrumentu na rzecz demokracji i praw człowieka⁽¹⁾, jako że stanowi on znaczące źródło finansowania procedur specjalnych; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywy prezydencji Grupy Roboczej ds. Praw Człowieka (COHOM) służące umocnieniu współpracy ze specjalnymi sprawozdawcami, w szczególności poprzez regularne zapraszanie ich na właściwe posiedzenia;
38. wzywa Komisję i Radę do przyjęcia „wspólnego stanowiska” w celu zagwarantowania automatycznego podpisywania i ratyfikowania przez państwa członkowskie UE wszystkich międzynarodowych instrumentów w dziedzinie praw człowieka;
39. odnotowuje działania UE na rzecz przyjęcia rezolucji w drodze konsensusu; wzywa państwa członkowskie UE do kontynuowania wysiłków na rzecz podjęcia dialogu z innymi grupami regionalnymi w celu zapewnienia szerokiego poparcia dla rezolucji na rzecz ochrony i promowania praw człowieka; wzywa UE do bardziej wydajnego wykorzystania pomocy i wsparcia politycznego dla krajów trzecich, by zachęcić je do współpracy z UNHRC;
40. udziela mandatu delegacji Parlamentu Europejskiego na uczestnictwo w siódmej sesji UNHRC w celu wyrażenia obaw zawartych w niniejszej rezolucji; wzywa delegację do sporządzenia sprawozdania ze swojej wizyty dla Podkomisji Praw Człowieka oraz uznaje za właściwe dalsze wysyłanie delegacji Parlamentu Europejskiego na istotne sesje UNHRC;

*
* *

41. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządowi i parlamentom państw członkowskich, Radzie Bezpieczeństwa ONZ, sekretarzowi generalnemu ONZ, przewodniczącemu 62 Zgromadzenia Ogólnego ONZ, przewodniczącemu Rady Praw Człowieka ONZ, Wysokiemu Komisarzowi ONZ ds. Praw Człowieka i ustanowionej przez Komisję Spraw Zagranicznych grupie roboczej UE-ONZ.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (WE) nr 1889/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie ustanowienia instrumentu finansowego na rzecz wspierania demokracji i praw człowieka na świecie (Dz.U. L 386 z 29.12.2006, str. 1).

Demograficzna przyszłość Europy

P6_TA(2008)0066

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie demograficznej przyszłości Europy (2007/2156(INI))

(2009/C 184 E/12)

Parlament Europejski,

- uwzględniając własną rezolucję z dnia 14 marca 1997 r. dotyczącą sprawozdania Komisji przedstawionego Radzie i Parlamentowi Europejskiemu na temat sytuacji demograficznej w Unii Europejskiej (1995)⁽¹⁾,
- uwzględniając własną rezolucję z dnia 12 marca 1998 r. dotyczącą sprawozdania Komisji z 1997 r. na temat sytuacji demograficznej⁽²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. C 115 z 14.4.1997, str. 238.

⁽²⁾ Dz.U. C 104 z 6.4.1998, str. 222.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

- uwzględniając własną rezolucję z dnia 15 grudnia 2000 r. dotyczącą komunikatu Komisji „Europa dla wszystkich grup wiekowych — dobrobyt i solidarność między pokoleniami” ⁽¹⁾,
  - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Reakcja Europy na proces starzenia się ludności świata — Promowanie postępu gospodarczego i społecznego w starzejącym się świecie — Dokument Komisji Europejskiej na drugą światową konferencję poświęconą starzeniu się” (COM(2002)0143),
  - uwzględniając Europejski pakt na rzecz młodzieży, przyjęty przez Radę Europejską obradującą w Brukseli w dniach 22-23 marca 2005 r.,
  - uwzględniając zieloną księgę Komisji zatytułowaną „Wobec zmian demograficznych: nowa solidarność między pokoleniami” (COM(2005)0094),
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 marca 2006 r. w sprawie wyzwań demograficznych i solidarności między pokoleniami ⁽²⁾,
  - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 6 września 2006 r. w sprawie przyszłego europejskiego modelu społecznego ⁽³⁾,
  - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Demograficzna przyszłość Europy — przekształć wyzwania w nowe możliwości” (COM(2006)0571),
  - uwzględniając komunikat Komisji zatytułowany „Promowanie solidarności między pokoleniami” (COM(2007)0244),
  - uwzględniając wydaną w dniu 14 marca 2007 r. przez Komitet Ekonomiczno-Społeczny opinię pod tytułem „Rodzina a zmiany demograficzne” ⁽⁴⁾ oraz jego główną propozycję podpisania przez państwa członkowskie europejskiego paktu na rzecz rodziny,
  - uwzględniając dokument roboczy Komisji zatytułowany „Demograficzna przyszłość Europy: fakty i liczby” (SEC(2007)0638),
  - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Zatrudnienia i Spraw Socjalnych oraz opinie Komisji Praw Kobiet i Równouprawnienia, Komisji Gospodarczej i Monetarnej, Komisji Rozwoju Regionalnego oraz Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (A6-0024/2008),
- A. mając na uwadze, że sytuacja demograficzna jest wypadkową różnych czynników, w tym między innymi: przyrostu naturalnego, średniej długości życia i przepływów migracyjnych, obecne wskaźniki dotyczące powyższych czynników w państwach członkowskich zapowiadają w perspektywie 2050 r. radykalne zmiany demograficzne, które przyniosą w szczególności starzenie się ludności Europy, której średnia wieku mogłaby zwiększyć się z 39 lat w 2004 r. do 49 lat w 2050 r.;
- B. mając na uwadze, że wspomniane zmiany demograficzne mogą, według szacunków Komisji, wywrzeć znaczący wpływ na strukturę populacji i piramidę wieku; że w związku z tym liczba ludzi młodych w wieku od 0 do 14 lat zmniejszy się ze 100 mln w 1975 r. do 66 mln w 2050 r., liczba ludności w wieku produkcyjnym, która ok. 2010 r. osiągnie najwyższy poziom 331 mln, stopniowo będzie się zmniejszać do ok. 268 mln w 2050 r., podczas gdy średnia długość życia pomiędzy 2004 a 2050 r. wzrośnie o 6 lat w przypadku mężczyzn i o 5 lat w przypadku kobiet, co w rezultacie doprowadzi do wzrostu liczby osób powyżej 80 roku życia z 4,1 % do 11,4 % w latach 2005-2050,
- C. mając na uwadze, że średni europejski wskaźnik obciążenia demograficznego (tj. stosunek liczby osób w wieku ponad 65 lat do liczby osób w wieku 14-65 lat) wzrośnie z 25 % w 2004 r. do 53 % w 2050 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 232 z 17.8.2001, str. 381.

⁽²⁾ Dz.U. C 292 E z 1.12.2006, str. 131.

⁽³⁾ Dz.U. C 305 E z 14.12.2006, str. 141.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 161 z 13.7.2007, str. 66.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

- D. mając jednak na uwadze, że przy ocenianiu ponoszonych przez społeczeństwo kosztów związanych z populacją bierną zawodowo większe znaczenie niż wskaźnik obciążenia demograficznego ma wskaźnik zależności gospodarczej (tj. stosunek populacji biernej zawodowo, takiej jak renciści i emeryci, dzieci i młodzież ucząca się, do populacji zawodowo czynnej w wieku produkcyjnym),
- E. mając na uwadze, że zmiany demograficzne wywierają znaczący wpływ na wydatki publiczne, które według szacunków mają wzrosnąć o 10 % w latach 2004-2050;
- F. mając na uwadze, że zmiany demograficzne nie powinny do roku 2050 wyrzucić wpływu na całkowitą liczbę ludności Europy, lecz spowodują one znaczące różnice terytorialne, jako że niektóre regiony UE już teraz charakteryzuje znaczny odpływ młodych ludzi, w szczególności młodych kobiet; mając także na uwadze, że stosunek populacji Europy do populacji światowej zmaleje z 15 % według danych sprzed stu lat do 5 % w 2050 r., oraz mając na uwadze, że zmiany te wywierają bardzo zróżnicowany wpływ na regiony UE, podczas gdy nieproporcjonalnie wysoka liczba osób starszych zamieszkuje regiony z już ujemnym saldem migracji, regiony, w których odnotowuje się dodatnie saldo migracji, a co za tym idzie nie występuje tam jeszcze proces starzenia się społeczeństwa, dzięki imigracji osób młodych,
- G. mając na uwadze, że bezpłodność jest jedną z przyczyn spadku zaludnienia i że powinna zostać uznana za kwestię zdrowia publicznego i problem społeczny dotyczący mężczyzn i kobiety; przypomina Komisji o wezwaniu do działania w zakresie bezpłodności i demografii przedstawionym przez Parlament w roku 2005, wzywając Komisję do opracowania zaleceń w tym zakresie,
- H. mając na uwadze pozytywny wpływ legalnej imigracji na strukturę ludności europejskiej, oraz że jest ona konieczna, jeżeli chcemy utrzymać równowagę demograficzną; mając jednak na uwadze, że sama legalna imigracja nie jest wystarczającym elementem, by przeciwdziałać postępującemu starzeniu się społeczeństwa w UE oraz że konieczne są środki mające na celu zwiększenie przyrostu naturalnego wśród populacji zamieszkującej,
- I. mając na uwadze, że imigracja stanowi tylko częściowe i krótkoterminowe rozwiązanie dla zmian demograficznych w Europie, które wymagają zaangażowania państw członkowskich dla zapewnienia poszanowania zasady równouprawnienia płci w sektorze publicznym i prywatnym, ochrony macierzyństwa, zapewnienia wsparcia społecznego i finansowego dla rodzin i podjęcia środków mających na celu lepsze godzenie życia rodzinnego z pracą przez mężczyzn i kobiety;
- J. mając na uwadze, że niepełnosprawność jest w dużym stopniu powiązana z podeszłym wiekiem oraz że ludzie starsi są częściej narażeni na upośledzenie lub niepełnosprawność,

Uwagi ogólne

1. odnotowuje z należytą powagą prognozy demograficzne na rok 2050; podkreśla jednak, że przewidywania obejmujące okres 50 lat nie są nieodwracalne, lecz stanowią poważny wskaźnik problemów, dla których już dziś trzeba znaleźć rozwiązanie, jeśli mamy utrzymać konkurencyjność w Europie, żywotność gospodarki, spójność społeczną, solidarność międzypokoleniową oraz jej model społeczny w przyszłości; jest zdania, że przewidywane zmniejszenie się liczby ludności w perspektywie do 2050 r. może w konsekwencji zaowocować obniżeniem wpływu na środowisko naturalne i stanowić szansę dla zrównoważonego rozwoju, co z kolei wymaga proaktywnej polityki na rzecz odpowiedniego dostosowania zagospodarowania przestrzeni, warunków mieszkaniowych, transportu i wszelkich innych rodzajów infrastruktury; uznaje uprawnienia państw członkowskich w tym zakresie;
2. przypomina na wstępie, że dwie podstawowe przyczyny zmian demograficznych, tj. spadek wskaźnika urodzin i starzenie się ludności, wynikają z postępu, że wzrost średniej długości życia jest bezpośrednio spowodowany postępowaniem w nauce, zwiększeniem się higieny i poziomu życia, że kontrolowanie płodności przez kobiety jest konsekwencją emancypacji i idzie w parze ze zwiększeniem się poziomu edukacji dziewcząt oraz z udziałem kobiet w życiu zawodowym i publicznym; uważa, że wymienione czynniki powinny być uznane za trwałe osiągnięcia ludzkości;
3. uznaje, że warunkiem poprawy liczby urodzeń jest takie społeczeństwo, które czyni z dzieci priorytet swej polityki; podkreśla potrzebę stworzenia prorodzinnego otoczenia i poprawy warunków życia rodzin i dzieci dla umożliwienia rodzinom realizacji ich faktycznych aspiracji;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

4. podkreśla jednak, że wskaźnik dzietności w Unii Europejskiej, nadzwyczaj niski, bo wynoszący 1,5, nie odzwierciedla woli kobiet ani ambicji obywateli europejskich dążących do założenia rodziny, i mógłby również być związany z trudnościami godzenia życia zawodowego i rodzinnego (brak struktur opieki nad małymi dziećmi, wsparcia społeczno-ekonomicznego dla rodzin i dla zatrudnienia kobiet), z wywołującym niepokój kontekstem społecznym (niestałość pracy, drogie mieszkania) oraz z obawą przed przyszłością (późny dostęp ludzi młodych do zatrudnienia i jego nietrwałość);

5. przypomina, że spożywanie alkoholu i narkotyków przez młodzież stanowi zagrożenie dla społeczeństwa, mogące pociągnąć za sobą poważne konsekwencje demograficzne - prowadzi ono do spadku zdolności do pracy lub do założenia rodziny; zaleca zatem opracowywanie ukierunkowanych programów ramowych na rzecz zapobiegania wczesnemu spożyciu alkoholu i narkotyków oraz na rzecz zwalczania uzależnienia młodych ludzi od narkotyków i alkoholu;

6. uważa, że zwiększenie średniej długości życia jest pozytywne oraz powinno być tak postrzegane; dlatego też wzywa państwa członkowskie do powzięcia środków zaradczych przeciwko ubóstwu emerytów pozbawionych środków na mieszkanie, opiekę lekarską i przeżycie w godności ostatnich lat;

7. wzywa do przyjęcia kompleksowych przepisów przeciw dyskryminacji, jako że kwestii demograficznej przyszłości Europy nie można rozpatrywać w oderwaniu od problemów grup szczególnie narażonych, żyjących na marginesie społeczeństwa i cierpiących z powodu skrajnego ubóstwa, często obarczanych winą za sytuację w jakiej się znalazły, co wpływa nie tylko na dzieci, ale także na przyszłe pokolenia;

8. zwraca uwagę na sytuację maltretowania osób starszych i braku opieki nad nimi w rodzinie lub w instytucjach opiekuńczych; wzywa państwa członkowskie i Komisję do zintensyfikowania działań mających na celu wykrywanie przypadków niegodziwego traktowania osób starszych i skali tego zjawiska w Unii Europejskiej; zauważa, że według szacunków nawet 10 % osób starszych doświadcza przed śmiercią jakiejś formy fizycznego, finansowego lub psychicznego znęcania się; wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozwijania informacji, systemów ostrzegania i sankcji przeciw maltretowaniu; z zadowoleniem przyjmuje zamiar wydania w 2008 r. przez Komisję komunikatu na temat znęcania się nad osobami starszymi; wnioskuje, aby komunikat ten stał się okazją do opracowania kompleksowej strategii mającej na celu prowadzenie szeroko zakrojonej kampanii uświadomienia i działań w tej dziedzinie (szkolenie usługodawców, określenie norm jakości, sankcje przeciw znęcaniu się);

9. wyraża ubolewanie, że Unia Europejska nie podjęła dotąd środków, by przygotować się na to wyzwanie, będące do przewidzenia od wielu lat; ubolewa w szczególności, że cele strategii lizbońskiej oraz zobowiązania podjęte podczas posiedzenia Rady Europejskiej w Barcelonie w dniach 15-16 marca 2002 r. i dotyczące opieki nad dziećmi, zatrudnienia osób powyżej 55 roku życia, lepszego godzenia życia rodzinnego i zawodowego oraz udziału kobiet w rynku pracy nie zostały wypełnione przez większość państw członkowskich UE oraz że Unia Europejska jako całość jest daleka od osiągnięcia tych celów;

10. wzywa państwa członkowskie do podjęcia kroków przewidujących utworzenie dobrej jakości i przystępnych cenowo struktur opieki nad dziećmi i innymi osobami niesamodzielnymi, zgodnie z celami ustalonymi przez Radę Europejską na posiedzeniu w Barcelonie 15 i 16 marca 2002 r., wzywającymi państwa członkowskie do zapewnienia do 2010 r. opieki dla co najmniej 90 % dzieci między trzecim rokiem życia a wiekiem rozpoczęcia obowiązkowej nauki szkolnej oraz dla co najmniej 33 % dzieci poniżej trzeciego roku życia; podkreśla, że kroki te powinny pozwolić rodzicom na dostosowywanie swojej obecności na rynku pracy w zależności od rytmu życia;

11. uważa, że cele, jakie stawia sobie Unia Europejska, nie powinny ograniczać się do realizacji celów barcelońskich dotyczących opieki nad dziećmi; wyraża przekonanie, że opieka nad dziećmi powinna być postrzegana jako usługa powszechna dostępna dla wszystkich, którzy jej potrzebują;

12. zwraca uwagę na niedostateczne przygotowanie wielu małych przedsiębiorstw na trudności związane ze starzeniem się siły roboczej i ewentualną konieczność wsparcia tych przedsiębiorstw przez państwa członkowskie w tym zakresie;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

13. przyjmuje z uznaniem inicjatywę Komisji polegającą na kontynuacji rozważań poświęconych temu wielkiemu wyzwaniu; wzywa Komisję do wspierania identyfikacji i wymiany dobrych praktyk na szczeblu regionalnym i lokalnym i do wykorzystania tej okazji do wprowadzania innowacji w Unii Europejskiej; podziela zintegrowane stanowisko Komisji wobec wyzwania związanego z sytuacją demograficzną oraz jego pięć głównych kierunków, prowadzące do porozumienia między pokoleniami, między płciami oraz między terytoriami; przypomina, że aby pomyślnie sprostać wyzwaniom demograficznym, państwa członkowskie powinny skutecznie wdrażać strategię lizbońską i ustanowić ścisłą koordynację polityk makroekonomicznych i społecznych na poziomie państw członkowskich, tak aby wzrost, konkurencyjność i wydajność systemu gospodarczego Unii Europejskiej mogły sprostać wyzwaniom związanym ze starzeniem się ludności i umożliwić państwom członkowskim wywiązać się z ich zobowiązań poprzez planowanie innowacyjnej polityki w dziedzinie finansów publicznych, usług zdrowotnych, usług użyteczności publicznej, imigracji i integracji;

Wyzwanie związane z odnową demograficzną

14. przyznaje, że decyzja dotycząca macierzyństwa to bardzo osobisty wybór mężczyzn i kobiet, który musi być szanowany; że wobec różnic we wskaźniku dzietności wynoszącym od 1,25 do 2,0 w zależności od państwa członkowskiego możliwe jest spowodowanie wzrostu krzywej urodzeń dzięki odpowiedniej polityce publicznej tworzącej otoczenie przyjazne rodzinie i sprzyjające urodzeniom; że w myśl zasad przedstawionych w europejskim pakcie na rzecz rodziny przez Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny środki te powinny być wdrażane długoterminowo i oferować stabilność konieczną do podjęcia decyzji o macierzyństwie;

15. w związku z tym wzywa państwa członkowskie do powielania najlepszych praktyk w zakresie długości urlopu macierzyńskiego, który w poszczególnych państwach członkowskich trwa od 14 do 28 tygodni, jak również w zakresie urlopów wychowawczych, opieki i nadzoru przed porodem, gwarancji dochodów podczas ciąży i powrotu na to samo stanowisko; pragnie także, aby państwa członkowskie podjęły środki i przewidziały sankcje przeciw przemocy i znęcaniu się w rodzinie;

16. przypomina o dyskryminacji, której ofiarami padają kobiety w zakresie warunków pracy oraz nieufności pracodawców w związku z chęcią posiadania przez nie potomstwa; przypomina, że kobiety są zatrudniane na stanowiskach niższych w stosunku do swoich kwalifikacji oraz że niższy poziom ich zarobków w porównaniu ze średnią płacą jest szkodliwy dla ich niezbędnej niezależności ekonomicznej; wzywa państwa członkowskie do właściwego wdrożenia dyrektywy nr 2006/54/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 lipca 2006 r. w sprawie wprowadzenia w życie zasady równości szans oraz równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zatrudnienia i pracy ⁽¹⁾ oraz do transpozycji dyrektywy Rady nr 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży i pracownic karmiących piersią ⁽²⁾; wzywa państwa członkowskie do podjęcia w ramach tej dyrektywy 92/85/EWG kroków wobec pracodawców, którzy bezpośrednio lub pośrednio dyskryminują pracownice pragnące mieć potomstwo;

17. wzywa państwa członkowskie do rozważenia przyjęcia środków zapewniających szczególną ochronę i wsparcie kobietom po urodzeniu dziecka, a przede wszystkim młodym samotnym matkom, wzięwszy pod uwagę wciąż rosnącą liczbę rodziców samotnie wychowujących dzieci (85 % z nich to kobiety), które bardziej niż pozostałe rodziny narażone są na poważne zagrożenie ubóstwem;

18. zwraca uwagę na konieczność kierowania wydatków publicznych na potrzeby najmłodszych i na pomoc rodzinom wielodzietnym, zwłaszcza w dziedzinie systemów pomocy w zakresie opieki nad dziećmi, a także ochrony samotnych matek i rodziców samotnie wychowujących dzieci, szczególnie narażonych na wykluczenie społeczne, opuszczenie i ubóstwo; podkreśla, że usługi te leżą w interesie publicznym i przyczyniają się do tworzenia miejsc pracy i rozwoju gospodarczego na szczeblach lokalnym i regionalnym; zachęca Komisję do podkreślenia przykładów najlepszych praktyk w regionach niektórych państw członkowskich;

19. zaleca zatem łączone inwestycje publiczno-prywatne w sektorze opieki nad dziećmi oraz w systemie edukacji przedszkolnej;

20. podkreśla znaczenie odpowiedniego dostępu do usług w zakresie opieki nad dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i innymi osobami niesamodzielnymi, który umożliwiłby pełną i opartą na równych zasadach obecność mężczyzn i kobiet na rynku pracy i miałby wpływ na poziom zapewnianej we własnym zakresie opieki domowej;

⁽¹⁾ Dz.U. L 204, z 26.7.2006, str. 23.

⁽²⁾ Dz.U. L 348, z 28.11.1992, str. 1.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

21. przypomina, że w wyniku dialogu społecznego zawarto porozumienia dotyczące urlopu rodzicielskiego oraz pracy w niepełnym wymiarze godzin, będące przedmiotem dyrektyw Rady 96/34/WE z dnia 3 czerwca 1996 r. w sprawie porozumienia ramowego dotyczącego urlopu rodzicielskiego zawartego przez UNICE, CEEP oraz ETUC ⁽¹⁾ oraz 97/81/WE z dnia 15 grudnia 1997 r. dotycząca Porozumienia ramowego dotyczącego pracy w niepełnym wymiarze godzin ⁽²⁾; wzywa państwa członkowskie i Komisję Europejską do zapewnienia wdrożenia tych przepisów prawnych przy poszanowaniu zasady subsydiarności;
22. wzywa państwa członkowskie do ułatwiania umieszczania w rodzinach zastępczych dzieci maltretowanych, sierot lub wychowywanych w specjalnych placówkach; zachęca do przeprowadzenia na szczeblu europejskim refleksji nad procedurami adopcji dzieci pochodzących z państw członkowskich lub krajów trzecich oraz do czuwania nad tym, aby krajowe i międzynarodowe zasady były przestrzegane i w miarę potrzeby zmieniane przy jednoczesnym poszanowaniu dobra dziecka; wzywa do zachowania największej czujności wobec wszelkich form znęcania się i handlu ludźmi;
23. podkreśla, że model rodziny wciąż się zmienia; zwraca się zatem do Komisji i państw członkowskich o zwrócenie szczególnej uwagi na tę okoliczność podczas opracowywania i wdrażania polityk;
24. podkreśla konieczność ulepszenia przepisów europejskich dotyczących ochrony ojcostwa; zwraca się do Komisji o zaproponowanie szczegółowych działań sprzyjających ułatwieniu ojcom większego zaangażowania w życie rodzinne, rozbudowując prawo do urlopu ojcowskiego; wzywa Komisję i państwa członkowskie do promowania praw ojców w zakresie edukacji, opieki nad dzieckiem, zwłaszcza w przypadku separacji i rozwodu, dla zapewnienia równości płci w społeczeństwie europejskim;
25. wzywa Komisję do uwzględnienia delikatnego problemu bezpłodności dotyczącego kobiety tak zamężne jak i niezamężne lub pary;
26. zauważa, że bezpłodność jest chorobą uznaną przez Światową Organizację Zdrowia, mogącą pociągać za sobą poważne skutki takie jak depresja; podkreśla, że stale wzrasta liczba przypadków bezpłodności, dotykając obecnie ok. 15 % par; zachęca zatem państwa członkowskie do zagwarantowania parom powszechnego dostępu do leczenia bezpłodności;
27. zachęca państwa członkowskie do wskazywania i wymiany dobrych praktyk prorodzinnych, do zapewniania systemów zasiłków rodzinnych, a także usług socjalnych użyteczności publicznej na rzecz ochrony i wsparcia rodziny; wzywa państwa członkowskie do wspierania szczególnie młodych rodziców, którzy kontynuują kształcenie się lub studia;
28. wzywa państwa członkowskie, by uznały społeczną, gospodarczą i edukacyjną wartość nieformalnej pracy w rodzinie w formie opieki nad dziećmi i innymi osobami wymagającymi opieki i zbadały możliwość formalnego uznania tego stanu rzeczy za wysługę lat, przyznania praw emerytalnych i prawa do zabezpieczeń społecznych dla osób wykonujących tego typu nieformalną pracę;
29. zachęca państwa członkowskie do wprowadzania pozytywnych działań na rzecz rodzicielstwa, takich jak dodatkowe prawa emerytalne czy ulgi podatkowe na otwieranie żłobków w przedsiębiorstwach, oraz do wymiany dobrych praktyk w tej dziedzinie;

Wyzwanie związane z zasobami ludzkimi

30. zauważa, że wobec dysproporcji między ludnością pracującą i ludnością niepracującą spowodowanej zmianami demograficznymi Unia Europejska dysponuje znaczącym marginesem wzrostu zatrudnienia poprzez zatrudnianie kobiet, ludzi młodych i osób starszych oraz osób niepełnosprawnych; wyraża przekonanie, że pełne zatrudnienie musi stać się celem krótkoterminowym w ramach przeglądu strategii lizbońskiej w roku 2008;
31. nawołuje do zmiany obecnego systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który poprzez zatrudnienie niewielkiej liczby ludzi młodych poniżej 25-30 roku życia oraz osób powyżej 55 roku życia ogranicza okres aktywności zawodowej większości populacji do około 30 lat; wzywa do propagowania zapobiegawczych i całościowych metod zarządzania kwestiami związanymi z wiekiem;
32. nawołuje do całościowego i zorientowanego na jakość podejścia do kwestii zasobów ludzkich oraz proponuje przyjęcie definicji „cyklu aktywności zawodowej” z uwzględnieniem kształcenia, uczenia się przez całe życie i zwiększenia rangi formalnej i nieformalnej wiedzy i kwalifikacji, jak również kariery od początku do końca okresu aktywności zawodowej;

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 19.6.1996, str. 4.

⁽²⁾ Dz.U. L 14 z 20.1.1998, str. 9.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

33. uznaje, że segmentacja rynku pracy, a także coraz powszechniejsze występowanie niepewnych form pracy prowadzi do coraz gorszego zabezpieczenia w wieku starszym; uważa, że państwa członkowskie powinny przeanalizować i wymienić pomysły na dobre wzorce postępowania w odniesieniu do zachowywania składek na ubezpieczenia społeczne przez całe życie w celu wzmocnienia bezpieczeństwa w wieku starszym;
34. uważa, że wszelkie kroki, jakie miałyby zostać podjęte, mając na względzie rozwój demograficzny, muszą uwzględniać wzrost wydajności ludności czynnej zawodowo, co oznacza, iż ważne są nie tylko liczba osób aktywnych względem liczby osób nieaktywnych zawodowo, lecz również wzrost wydajności;
35. wzywa do pogłębionego dialogu z partnerami społecznymi, przedsiębiorstwami, środowiskiem akademickim, organizacjami pozarządowymi i mediami z myślą o przygotowaniu się na wspomniane zmiany demograficzne; podkreśla, że zwiększenie wydajności będzie w przyszłości zależeć przede wszystkim od inwestycji w badania i rozwój oraz w innowacje technologiczne oraz podkreśla absolutną konieczność przewidywania przez przedsiębiorstwa potrzeb związanych z kwalifikacjami pracowników poprzez perspektywiczne zarządzanie miejscami pracy i przebiegiem kariery pracowników oraz poprzez inwestowanie w kształcenie przez całe życie ukierunkowane na waloryzację kwalifikacji zawodowych;
36. wzywa do podjęcia konkretnych inicjatyw sprzyjających przedłużeniu aktywności zawodowej osób starszych, jeśli taka jest ich wola, w celu przekazania doświadczenia zawodowego młodym ludziom, innym pracownikom i pracodawcom;
37. zachęca do inwestycji w edukację i szkolenie, w tym z użyciem nowych technologii, w celu zwiększenia poziomu podstawowego wykształcenia wszystkich jako podstawowego warunku rozwijania zdolności do przyszłego dostosowywania się i zmiany zawodu poprzez uczenie się przez całe życie, oraz do rozwijania środków wspomagających rozpoczęcie życia zawodowego przez ludzi młodych, a także powrót ludzi starszych i grup szczególnie narażonych do życia zawodowego, w celu wspierania na drodze zawodowej przez cały okres trwania aktywnego życia zawodowego;
38. proponuje, by w oparciu o wolne negocjacje zbiorowe lub w porozumieniu z radami pracowniczymi, przedsiębiorstwa jak najszybciej ograniczyły kierowanie pracowników na wcześniejsze emerytury, zgodnie z tradycjami poszczególnych państw członkowskich i zachęca te ostatnie do promowania roli pracowników-seniorów i do sprzyjania ich zatrudnianiu; przyznaje jednakże, że w przypadku pracowników starszych (powyżej minimalnego wieku emerytalnego), którzy nie chcieliby już pracować w pełnym wymiarze godzin, można rozważyć możliwości zatrudniania w niepełnym wymiarze godzin, elastycznego czasu pracy, telepracy oraz „job-sharing”, co może stanowić nową formę stopniowego przechodzenia na emeryturę i ograniczyć skutki stresu związanego z tym okresem życia;
39. uważa, że nadszedł czas, by zwalczać tzw. stres emeryta, czyli poczucie dyskomfortu, bezużyteczności i nihilizm, które odczuwają pracownicy w pierwszych dniach po przejściu na emeryturę, kiedy odkrywają, że są nieprzydatni, opuszczeni, samotni i bez przyszłości;
40. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zaproponowania zachęt służących zwiększeniu dostępu osób młodych do rynku pracy poprzez wspieranie, na przykład, doradztwa ze strony pracowników, którzy osiągnęli wiek emerytalny, oraz młodych pracowników, w postaci „job-sharing” i zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin, w celu ułatwienia zmiany pokoleniowej;
41. wzywa do zasadniczego zreformowania sposobu zarządzania karierą pracowników starszych, którzy po przekroczeniu 50 roku życia cierpią obecnie z powodu dyskryminacji przy zatrudnieniu, niedostatecznego dostępu do szkoleń, m.in. z zakresu nowych technologii, braku uznania ich doświadczenia oraz rzadkich awansów; przypomina, że ograniczenia wiekowe w zakresie kształcenia zawodowego stanowią przejaw dyskryminacji oraz wzywa państwa członkowskie do zwrócenia uwagi pracodawców i oferujących szkolenia na tę kwestię; wzywa w związku z tym do natychmiastowej transpozycji i skutecznego wdrożenia dyrektywy 2000/78/WE z dnia 27 listopada 2000 r. ustanawiająca ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy⁽¹⁾, która zakazuje dyskryminacji ze względu na wiek w zakresie szkoleń i zatrudnienia; jest zdania, że poza kwestią dostępu do kwalifikacji starsi pracownicy potrzebują często także bardziej indywidualnego wsparcia zawodowego w zakresie np. przygotowania do rozmów kwalifikacyjnych, nabywania pewności siebie lub pisanie życiorysów; wzywa państwa członkowskie do rozważenia ukierunkowanego doradztwa zawodowego dla starszych pracowników oraz do tworzenia większej liczby programów rządowych mających na celu zwiększenie zatrudnienia wśród starszych obywateli; wzywa Komisję do monitorowania i interweniowania wśród państw członkowskich, których przepisy nadal dopuszczają dyskryminację ze względu na niepełnosprawność lub wiek;

(¹) Dz.U. L 303 z 2.12.2000, str. 16.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

42. wzywa Komisję do monitorowania i interweniowania wśród państw członkowskich, których prawodawstwo nadal dopuszcza dyskryminację ze względu na niepełnosprawność lub wiek, łamiąc tym samym postanowienia traktatów i Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która począwszy od 1 stycznia 2009 r. będzie prawnie wiążąca w Unii Europejskiej, tak by te państwa członkowskie bezzwłocznie uchylili tego typu przepisy;
43. wzywa Komisję do zebrania danych statystycznych z podziałem na różne grupy wiekowe, ujawniających różnorodne problemy obywateli oraz wszelkie formy dyskryminacji ze względu na wiek;
44. przypomina, że starsi ludzie nie stanowią jednorodnej kategorii; podkreśla przede wszystkim, że starsze kobiety i starsi ludzie należący do mniejszości etnicznych mogą paść ofiarą różnego typu dyskryminacji;
45. podkreśla, że zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin stanowi ważny krok na drodze do ponownego włączenia się do rynku pracy; wzywa państwa członkowskie do wspierania zwłaszcza małych przedsiębiorstw w propagowaniu zatrudnienia w niepełnym wymiarze godzin lub elastycznej organizacji pracy; ponownie podkreśla wartość pracy w niepełnym wymiarze godzin dla pracowników starszych, którzy mogą nie chcieć już wykonywać pracy na pełen etat;
46. wzywa państwa członkowskie do promowania roli pracowników starszych na rynku pracy poprzez podkreślanie korzyści płynących z ich zatrudnienia oraz zachęcanie pracodawców do elastycznej organizacji pracy, która skłania starszych pracowników do aktywności na rynku pracy;
47. zwraca się do Komisji o przeprowadzenie — w oparciu o dane zestawione według płci — analizy korzyści podatkowych i istniejących przeszkód związanych z zatrudnieniem, ze szczególnym uwzględnieniem starzenia się ludności;
48. wzywa Komisję i państwa członkowskie do poprawienia dostępu do uczenia się przez całe życie;
49. przypomina, że zasada ustawowego wieku emerytalnego stanowi osiągnięcie europejskich modeli społecznych i chroni przed przymusowym i wykraczającym poza granice rozsądku wydłużaniem życia zawodowego;
50. przypomina, że każdy pracownik ma prawo do emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego, określonego przez każde państwo członkowskie w porozumieniu z partnerami społecznymi, przy poszanowaniu tradycji narodowej;
51. podkreśla istnienie ogromnych dysproporcji pomiędzy emeryturami pracowniczymi mężczyzn i kobiet ze względu na przerwy w życiu zawodowym związane z obowiązkami opiekuńczymi wobec dzieci lub krewnych w podeszłym wieku; zwraca się do państw członkowskich o podjęcie środków mających na celu zagwarantowanie, że przerwy w karierze zawodowej związane z macierzyństwem i urlopami wychowawczymi przestaną mieć niekorzystny wpływ na wyliczenie wysokości emerytury; zachęca państwa członkowskie do rozważenia możliwości wprowadzenia subwencji do emerytur w zależności od liczby wychowywanych dzieci i do uznania przez społeczeństwo roli pomocy drugiej osobie;
52. zachęca państwa członkowskie do podjęcia kroków koniecznych do modernizacji systemów opieki społecznej, a szczególnie systemów emerytalno-rentowych, tak aby zapewnić ich stabilność finansową i pozwolić im na zaradzenie skutkom starzenia się ludności; podkreśla, iż szczególną uwagę zwrócić należy na sytuację kobiet starszych, bardziej narażonych na ryzyko odizolowania i ubóstwa;
53. zwraca się do Komisji o przeprowadzenie porównawczej analizy różnych systemów emerytalno-rentowych i zabezpieczenia społecznego kobiet w poszczególnych państwach członkowskich, tak aby poznać najlepsze praktyki w perspektywie rozwijania możliwości zatrudnienia kobiet oraz umożliwiania harmonijnego łączenia życia rodzinnego z pracą zawodową;
54. wzywa Komisję i państwa członkowskie do natychmiastowego zajęcia się zapewnieniem wsparcia zawodowego dla starszych pracowników, zważywszy na planowane podwyższenie ustawowego wieku emerytalnego w wielu państwach członkowskich;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

55. uważa jednak, że jakość i średnia długość życia osób, które przekroczyły wiek określony przez prawo uprawniający do emerytury państwa członkowskie są wyższe niż kiedykolwiek w przeszłości i uważa w związku z tym, że państwa członkowskie, w porozumieniu z partnerami społecznymi i z poszanowaniem tradycji narodowych, powinny wspierać, a nie utrudniać ustanawianie norm i wspólnych zasad pozwalających na dobrowolne przedłużenie okresu aktywności zawodowej powyżej wieku określonego przez prawo każdego z państw członkowskich; wzywa Komisję do dalszego prowadzenia analiz porównawczych obrazujących różnorodność systemów emerytalno-rentowych w państwach członkowskich oraz skutków społecznych i gospodarczych reform planowanych przez państwa członkowskie;

56. wzywa państwa członkowskie do opracowania środków pozwalających na godzenie pracy kobiet i ich awansu zawodowego z obowiązkami rodzinnymi oraz do zwalczania dyskryminacji i stereotypów, które nadal dotyczą je na rynku pracy i w zakresie edukacji; przypomina zasadę równego traktowania mężczyzn i kobiet oraz nienaruszalną zasadę europejskiego modelu społecznego gwarantującą równość wynagrodzeń za tę samą pracę w tym samym miejscu pracy;

57. w związku z tym domaga się wprowadzenia środków prawnych w dziedzinie zatrudnienia w celu ostatecznego zniesienia tej formy dyskryminacji, a w szczególności rozbieżności w poziomach wynagrodzenia ze względu na płeć, a także uwzględniania kwestii płci w planowaniu budżetów publicznych;

58. przypomina, że przyjazne środowisko pracy korzystnie i w znaczącym stopniu wpływa na wydajność pracy; wzywa państwa członkowskie do propagowania w miejscu pracy inicjatyw zmniejszających ryzyko wypadków wśród starszych pracowników, takich jak akcje służące poprawie psychospołecznych i materialnych warunków pracy, zmiany dotyczące organizacji i przedmiotu wykonywanych zadań, poprawienie ogólnego stanu zdrowia, dobrego samopoczucia i zdolności zawodowych pracowników oraz zwiększenie ich umiejętności i kompetencji zawodowych; wzywa przedsiębiorstwa do inwestycji na rzecz zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym, medycyny i higieny pracy oraz dialogu społecznego;

59. podkreśla, że podstawową sprawą jest zapewnienie pracownikom starszym i niepełnosprawnym dostępnego, a co za tym idzie bezpiecznego miejsca pracy poprzez stworzenie odpowiednich udogodnień, zapewnienie specjalnego sprzętu przystosowanego do indywidualnych potrzeb i wymagań; zwraca także uwagę na fakt, że otoczenie wolne od przeszkód umożliwi starszym ludziom kontynuowanie niezależnego życia, a w ten sposób przyczynia się do oszczędności środków publicznych przeznaczanych na placówki opiekuńcze;

60. wzywa państwa członkowskie do wprowadzenia prawa umożliwiającego nie tylko rodzicom, ale także osobom starszym, na których może spoczywać obowiązek opieki, do wnioskowania o elastyczny czas pracy lub pracę w niepełnym wymiarze godzin;

61. podkreśla kluczową rolę małych i średnich przedsiębiorstw w tworzeniu miejsc pracy w Unii Europejskiej;

62. zauważa, że sektor usług zapewnia największą ilość miejsc pracy dla kobiet, imigrantów i starszych pracowników; wzywa do jak najszybszego utworzenia wewnętrznego rynku usług;

Wyzwanie związane z solidarnością między pokoleniami i regionami

63. przypomina, że w imię kluczowej dla europejskiego modelu społecznego zasady solidarności między-pokoleniowej ludność czynna zawodowo ponosi koszty wypłacanych zasiłków lub rent, ochrony i opieki zdrowotnej niepracujących (dzieci, młodzieży, osób niesamodzielnych i starszych); nalega na zachowanie zasady solidarności pomimo przewidywanego braku równowagi demograficznej;

64. podkreśla znaczenie aktywnych działań ze strony władz publicznych, zwłaszcza poprzez zapewnianie usług socjalnych użyteczności publicznej zarówno dla rodzin i małych dzieci, jak i w celu zajęcia się osobami starszymi i wszystkimi osobami niesamodzielnymi; uważa, że dostęp do tych usług jest prawem podstawowym; zwraca się do Komisji o zagwarantowanie w prawie wspólnotowym bezpieczeństwa prawnego usług socjalnych użyteczności publicznej, zapewniającego powszechny dostęp i zasadę solidarności;

65. podkreśla znaczenie dzielenia się przez państwa członkowskie informacjami i najlepszymi praktykami dotyczącymi sposobów przygotowania systemów opieki zdrowotnej na zwiększony popyt związany ze starzeniem się społeczeństwa; w tym kontekście zauważa w szczególności, że starzenie się społeczeństwa będzie miało znaczący wpływ na zwiększenie wydatków publicznych na ochronę zdrowia, jako że niepełnosprawność i choroby o wiele częściej dotyczą ludzi w podeszłym wieku, zwłaszcza powyżej 80. roku życia, którzy w nadchodzących dziesięcioleciach staną się najszybciej zwiększającą się grupą ludności;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

66. wzywa państwa członkowskie do stosowania surowszych środków przeciwko uchylaniu się od płacenia podatków i składek na ubezpieczenie społeczne, tak aby zapewnić stabilność systemów emerytalnych; uważa, że państwa członkowskie powinny wdrażać aktywne i skuteczne polityki zatrudnienia oraz wzywa państwa członkowskie do stworzenia elastycznych systemów i możliwości indywidualnego wyboru wieku odejścia na emeryturę (przekraczającego minimalny próg wiekowy) dzięki systemom zachęt dla pracowników, którzy zdecydowali się pracować dłużej;

67. podkreśla, że osoby starsze znacznie przyczyniają się do osiągnięcia spójności społecznej i gospodarczej oraz że ich aktywne działania w dziedzinie solidarności rodzinnej i międzypokoleniowej wzmacniają istniejące w obrębie rodziny znaczenie rozdziału zasobów; uważa również, że należy ułatwiać im udział w działalności na zasadzie wolontariatu i zachęcać do niego; na koniec uważa, że ich zapotrzebowanie na towary i usługi, korzystanie przez nich z usług związanych ze spędzaniem wolnego czasu, zabiegami i poprawianiem samopoczucia napędza rozwijający się sektor gospodarki i nowe bogactwo zwane „siwym złotem”; zwraca się więc do państw członkowskich o promowanie i rozszerzanie udziału osób starszych w gospodarce i społeczeństwie, czuwając zwłaszcza nad ich dobrym stanem fizycznym i dobrymi warunkami życia społecznego i finansowymi;

68. wzywa państwa członkowskie do promowania roli osób starszych dla utrzymania solidarności międzypokoleniowej oraz, we współpracy z partnerami na szczeblu lokalnym, do ułatwiania uczestnictwa osób starszych w działalności na zasadzie wolontariatu, zwłaszcza o charakterze edukacyjnym, kulturowym i biznesowym;

69. podkreśla znaczenie wolontariatu, który dla wielu osób jest sposobem na ponowne włączenie się do rynku pracy zachęca rządy do ułatwiania ludziom starszym pracy w charakterze wolontariuszy w zamian za rekompensatę;

70. przypomina, że usługi socjalne użyteczności publicznej, zwłaszcza w zakresie opieki nad małymi dziećmi, ich zdrowia i edukacji ułatwiają udział rodziców w rynku pracy i przyczyniają się do zwalczania ubóstwa zwłaszcza w przypadku rodziców samotnie wychowujących dzieci; wyraża przekonanie, że usługi te mają zasadnicze znaczenie, aby Unia Europejska sprostała wyzwaniom demograficznym. uważa ponadto, że tworząc miejsca pracy usługi użyteczności publicznej przyczyniają się do rozwoju lokalnego i regionalnego oraz do konkurencyjności Unii Europejskiej; w związku z tym Parlament Europejski uważa, że konieczne jest zidentyfikowanie gospodarczych usług socjalnych użyteczności publicznej i dokonanie oceny ich wpływu społecznego i gospodarczego; wzywa do przyjęcia wskaźników jakości mających na celu zmierzenie postępów w zakresie realizacji celów barcelońskich; podkreśla, że tak samo należy pojmować i traktować gospodarcze usługi socjalne użyteczności publicznej na rzecz osób starszych i wymagających opieki;

71. podkreśla, że sektor związany z wolontariatem oraz sieci społeczne w podupadających regionach przyczyniają się w dużym stopniu do zaspokojenia potrzeb społeczności lokalnej, lecz że nie mogą zastąpić kluczowej roli, jaką odgrywają władze publiczne świadcząc usługi użyteczności publicznej w tych regionach; jest zdania, że należy docenić to zaangażowanie społeczne, a podmioty aktywnie działające muszą być wspierane jako partnerzy w ramach polityki regionalnej; podkreśla, że uruchamiane są przez to procesy kształcenia, które umożliwiają regionom podjęcie wyzwań związanych ze zmianami demograficznymi;

72. zachęca państwa członkowskie i władze regionalne do wykorzystywania w tym celu funduszy strukturalnych; wzywa Komisję do wspierania w ramach współpracy terytorialnej (w ramach art. 7 ust. 3 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności ⁽¹⁾) wymiany doświadczeń między regionami, w których „srebrna gospodarka” już w tej chwili odgrywa znaczącą rolę lub w których będzie ją odgrywać w przyszłości;

73. wzywa do szeroko zakrojonej debaty nad przysługującym wszystkim prawem do godziwej emerytury będącej warunkiem wypłacalności, godności i integracji społecznej ludzi starszych; przypomina o tym, że starsi ludzie znacząco przyczyniają się do spójności społecznej poprzez wolontariat i opiekę;

74. zachęca państwa członkowskie do wspólnej refleksji nad ewentualnymi reformami, które mogłyby zapewnić trwałość systemów emerytur i opieki społecznej, a także do wprowadzenia w nich takich rozwiązań, które gwarantowałyby kobietom objęcie uprawnieniami emerytalnymi okresów urlopu macierzyńskiego i wychowawczego;

⁽¹⁾ Dz.U. L 210, z 31.7.2006, str. 25.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

75. wzywa państwa członkowskie, jeżeli jeszcze tego nie robią, do przeanalizowania zależności między świadczeniami emerytalnymi i zachętami do pracy, zwłaszcza w odniesieniu do elastycznej organizacji pracy, w celu usunięcia czynników odwodzących od pracy;
76. zauważa, że starzenie się społeczeństwa europejskiego wiąże się ze znaczącymi różnicami między regionami i że krajowe dane dotyczące zmian demograficznych kryją różnorodne rzeczywiste sytuacje lokalne, co czasem utrudnia określenie potrzeb z zakresu infrastruktury i koniecznych transferów środków z rządów centralnych; zachęca Komisję do wspierania poprawy jakości i wiarygodności danych i statystyk dotyczących tendencji demograficznych i wzywa Komisję i państwa członkowskie do dalszego przyspieszenia procesu swobodnego przepływu wszystkich pracowników w rozszerzonej Unii Europejskiej, jeszcze przed rokiem 2014;
77. zachęca państwa członkowskie do utrzymania równowagi budżetowej pomiędzy dochodami a wydatkami związanymi z różnorakimi systemami emerytalnymi, w poszanowaniu zasady subsydiarności; jednocześnie wyraża uznanie dla tych państw członkowskich, które corocznie pozostawiają w rezerwie środki przeznaczone na przyszłe świadczenia tego rodzaju;
78. stwierdza, że zmiany demograficzne mają poważne skutki w poszczególnych regionach, co wymaga zróżnicowanych strategii dostosowawczych w zależności od tego, czy chodzi o region, do którego napływa wielu migrantów oraz imigrantów, czy też o region wyludniający się; stwierdza, że jakość życia w regionach wyludniających się, głównie na obszarach wiejskich, definiuje się w inny sposób niż w regionach charakteryzujących się przyrostem ludności, dlatego też konieczne są odmienne strategie wsparcia;
79. wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia wymiaru pokoleniowego w obrębie solidarności między regionami europejskimi i do uwzględnienia dalekosiężnych skutków terytorialnych różnych tendencji demograficznych występujących w Unii Europejskiej; podkreśla, że skutki te są ważne dla mieszkalnictwa i infrastruktury, w szczególności w obszarach miejskich, które prawdopodobnie ulegną zwiększeniu i gdzie nastąpi silna koncentracja migrantów; podkreśla również szczególne potrzeby lokalne w regionach o starzejącej się ludności w dziedzinie inwestycji w usługi sąsiedzkie w celu uwzględnienia potrzeb osób starszych i zapewnienia im jak najdłużej autonomii i niezależności; proponuje, by konieczność dokonywania tego typu inwestycji była uwzględniana podczas przyznawania funduszy strukturalnych i wykorzystywania oferowanych przez Europejski Fundusz Społeczny możliwości mobilizacji lokalnego kapitału z tytułu usługi; zwraca się o ich utrzymanie po 2013 r.; zwraca uwagę na fakt, że w regionach, w których obserwuje się odpływ ludności należy podjąć działania w celu utrzymania naturalnej równowagi demograficznej dzięki inwestycjom na rzecz zatrudnienia, kształcenia i dostępu do usług publicznych;
80. proponuje, aby Komisja wspierała w ramach współpracy terytorialnej sieci europejskie, w których władze regionalne i lokalne oraz podmioty społeczeństwa obywatelskiego mogły uczyć się od siebie wzajemnie przy rozwiązywaniu problemów wynikających ze zmian demograficznych;
81. wzywa państwa członkowskie do promowania projektów międzypokoleniowych, w ramach których osoby starsze współpracują z młodszymi i dzielą się z nimi umiejętnościami oraz zdobywają nowe doświadczenia; wzywa Komisję do ułatwienia wymiany dobrych praktyk w tej dziedzinie;
82. apeluje do państw członkowskich, aby pomagały regionom wyludniającym się gwarantując wysoki poziom usług użyteczności publicznej (np. edukacji, w tym placówek opieki nad dziećmi, opieki społecznej i zdrowotnej, usług pocztowych), dostępność (np. poprzez transport publiczny, infrastrukturę transportową i sieci komunikacyjne) oraz uczestnictwo w procesach gospodarczych i kompetencje (np. poprzez szkolenie, w tym metody uczenia się przez całe życie oraz inwestycje w nowe technologie i ich wykorzystywanie); nalega, aby dostosowano założenia dotyczące wypełnienia tych zadań do wymogów lokalnych i do podmiotów działających na szczeblu lokalnym oraz aby poprawiono zdolności przystosowawcze tych podmiotów; zwraca szczególną uwagę na sytuację wysp, regionów przygranicznych, regionów górskich i innych obszarów oddalonych od dużych skupisk ludności;
83. z zadowoleniem przyjmuje propozycję stworzenia Europejskiego Funduszu Integracji; wzywa kompetentne władze krajowe, regionalne i lokalne odpowiedzialne za opracowywanie programów spójności i rozwoju obszarów wiejskich oraz za zarządzanie nimi do jeszcze ściślejszej współpracy w celu zachęcania obywateli do powrotu do wyludniających się regionów wiejskich poprawiając warunki życia i pracy w tych regionach;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

84. z zadowoleniem stwierdza, że Komisja w swoim czwartym sprawozdaniu w sprawie spójności gospodarczej i społecznej określiła narastanie nierównowagi demograficznej jako jedno z wyzwań; z zainteresowaniem oczekuje na wyniki konsultacji społecznych i zdefiniowanie roli polityki regionalnej w zwalczaniu negatywnych skutków zmian demograficznych w przyszłym okresie programowania;

85. przypomina państwom członkowskim, że dobrowolni opiekunowie, zwłaszcza osoby starsze, doświadczają wielu trudności; proponuje zapewnienie tej grupie osób większego wsparcia w celu pokonania różnorodnych przeszkód związanych z zatrudnieniem;

86. uważa, że tendencje demograficzne widoczne w ubogich dzielnicach miast oraz obszarach podmiejskich i wiejskich przełożą się prawdopodobnie na wyludnienie, które będzie miało decydujący wpływ na mieszkalnictwo i infrastrukturę;

87. wzywa państwa członkowskie do poprawy dostępności odpowiednich warunków mieszkaniowych dla rodzin, szczególnie dla rodziców samotnie wychowujących dzieci i osób starszych (na przykład za pomocą „projektów międzypokoleniowych”) w ramach rozwoju stref miejskich i planowania przestrzennego miast;

88. podkreśla, że brak równowagi demograficznej na skalę światową może przyczynić się do spotęgowania różnic rozwojowych i nasilenia się ruchów migracyjnych; wzywa Komisję i państwa członkowskie do uwzględnienia tych czynników w polityce imigracyjnej z myślą o wspólnym rozwoju;

Wyzwanie związane z integracją imigrantów

89. zauważa, że imigracja jest i będzie jednym z elementów sytuacji demograficznej w UE i mogłaby być korzystna z punktu widzenia gospodarczego, społecznego i kulturalnego zjawiskiem; wzywa zatem Komisję, państwa członkowskie i partnerów społecznych do wypracowania zrównoważonego i rozsądnego podejścia do kwestii imigracji, by przeciwdziałać ksenofobicznym oraz rasistowskim opiniom i działaniom i promować pełną i rzeczywistą integrację społeczną migrantów;

90. uznaje jednak, że migracja, w szczególności z regionów, w których obserwuje się odpływ ludności, umożliwi również zniwelowanie negatywnych skutków zmian demograficznych i wzywa w związku z tym państwa członkowskie do uznania integracji społecznej migrantów za strategicznie istotne działanie polityczne;

91. uważa, że w państwach członkowskich powinny być wzmocnione polityki integracyjne, aby ułatwić imigrantom osiedlenie się w Unii Europejskiej; dlatego też wyraża zadowolenie z decyzji Rady 2007/435/WE z dnia 25 czerwca 2007 r. ustanawiającej Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich na lata 2007-2013 jako część programu ogólnego „Solidarność i zarządzanie przepływami migracyjnymi”⁽¹⁾ i wierzy, że przyczyni się ona do ułatwienia społecznej i gospodarczej integracji migrantów w Unii Europejskiej;

92. podkreśla potrzebę zdefiniowania i koordynowania przez państwa członkowskie polityk imigracyjnych, przy zagwarantowaniu imigrantom równych warunków życia i pracy; wzywa Komisję do jak najszybszego rozważenia i przedstawienia strategii i konkretnych środków związanych z imigracją ekonomiczną;

93. podkreśla pilną potrzebę lepszego koordynowania polityki imigracyjnej państw członkowskich w celu zagwarantowania lepszej integracji imigrantów w społeczeństwie i włączenia ich w formalną gospodarkę, zapewnienia im bezpieczeństwa prawnego i społecznego, w tym prawa do emerytury; zwraca się do państw członkowskich o zdecydowaną walkę z handlem ludźmi i grupami przestępczymi umożliwiającymi nielegalną imigrację oraz o karanie pracodawców zatrudniających i/lub eksploatujących nielegalnych robotników; wyraża zadowolenie z powodu inicjatywy europejskiej mającej na celu walkę z nielegalnym zatrudnieniem i wykorzystywaniem oraz niegodnymi warunkami życia nielegalnych imigrantów;

94. uznaje w tym kontekście szczególną rolę miast, w których osiedla się większość imigrantów oraz podkreśla, że Komisja i państwa członkowskie powinny wziąć pod uwagę wpływ obszarów miejskich na politykę imigracyjną oraz bezpośrednio zaangażować je w kształtowanie i wdrażanie tej polityki; z zainteresowaniem odnotowuje rozpoczęty w 2006 r. z inicjatywy Komisji Europejskiej i sieci miast Eurocities proces „Miasta, które integrują” oraz Deklarację mediolańską w sprawie integracji podpisaną w dniu 6 listopada 2007 r. w celu zapewnienia ciągłości dialogu na temat realizacji wspólnych zasad w sprawie integracji na szczeblu miejskim;

⁽¹⁾ Dz.U. L 168, z 28.6.2007, str. 18.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

95. podkreśla, że legalna imigracja na obszarze Unii Europejskiej powinna przynosić korzyści imigrantom i nie powinna stanowić ciężaru dla krajów pochodzenia; zachęca państwa członkowskie do rozszerzenia środków integracji na rzecz imigrantów;
96. z zadowoleniem odnosi się do inicjatywy Komisji i państw członkowskich uwzględniania światowego wymiaru migracji i konsekwencji migracji ekonomicznej do Unii Europejskiej dla rozwoju krajów pochodzenia; podkreśla potrzebę uwzględnienia ryzyka drenażu mózgów w krajach pochodzenia imigrantów; wzywa Komisję i państwa członkowskie do rozwijania skutecznych środków przeciwdziałania drenażowi mózgów, razem z krajami trzecimi, których ten problem dotyczy;
97. nalega, by względy czysto gospodarcze nie prowadziły do zapomnienia o ludzkim aspekcie imigracji oraz by możliwość łączenia rodzin była dostępna dla zainteresowanych nią imigrantów; wzywa do ścisłej współpracy w zakresie europejskiej polityki imigracyjnej oraz polityki zatrudnienia, polityki społecznej, edukacyjnej i regionalnej;
98. przypomina, że środki finansowe przekazywane przez imigrantów przybyłych do Europy w niezwykle znaczącym stopniu przyczyniają się do utrzymania osób starszych w krajach rozwijających się;
99. podkreśla, że polityka imigracyjna powinna mieć na celu eliminację dyskryminacji oraz dążenie do większej równości pod względem prawnym, socjalnym i społecznym, zarówno dla imigrantów już mieszkających w Europie, jak i dla osób, które przybędą do niej w przyszłości;
100. uważa, że członkowie rodziny towarzyszący migrującym pracownikom powinni otrzymywać pozwolenie na pobyt oraz, jeżeli zajdzie taka potrzeba, pozwolenie na pracę;
101. podkreśla ważną rolę, jaką pełnią migrujące kobiety i zwraca się do państw członkowskich o przyznanie kobietom należnego im miejsca w polityce integracji oraz o zapewnienie im wszystkich należnych praw;
102. zachęca państwa członkowskie, by włączyły do programu kolejnego szczytu wymianę poglądów na temat zmian demograficznych oraz dobrych praktyk wypracowanych w dziedzinach takich, jak aktywne starzenie się, zatrudnienie młodych ludzi, polityka rodzinna oraz integracja imigrantów;
103. przyjmuje z zadowoleniem zobowiązanie Komisji do przedstawiania co dwa lata sprawozdania z sytuacji demograficznej w powiązaniu z europejskim forum demograficznym; pragnie, by wspomniane sprawozdanie obejmowało także skutki polityki realizowanej w państwach członkowskich w odnośnych dziedzinach; wspiera zamiar Komisji poświęcenia co dwa lata jednego rozdziału sprawozdania bezpłodności i zawarcia w tym sprawozdaniu rozdziału dotyczącego przygotowań Unii Europejskiej do zmian demograficznych; wzywa Komisję do wprowadzenia systemu wskaźników monitorowania i analizowania rozwoju demograficznego w poszczególnych państwach członkowskich i w Unii Europejskiej;
104. stwierdza, że przyszłość demokratyczna Europy stwarza nowe problemy w zakresie mechanizmów demokratycznych i sposobów uwzględniania różnorodnych głosów w Europie i nadania im siły politycznej; uważa, że centralnym problemem w coraz to starszym społeczeństwie jest kwestia reprezentacji politycznej niepełnoletnich, stanowiących wspólną przyszłość, a co z tego wynika polityczną przyszłość Wspólnoty, a którzy obecnie nie mają żadnej siły i wpływu na poziomie podejmowania decyzji. z różnych powodów problem stanowi wysłuchanie głosu imigrantów, tak dorosłych jak i ich dzieci. kwestia głosu i reprezentacji politycznej grup społecznych, które dzisiaj są ich pozbawione, w szczególności niepełnoletnich, stanowi podstawowe zagadnienie wymagające szerszej i pogłębionej debaty;
105. zachęca Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia poziomu świadomości obywateli Unii na temat demograficznych wyzwań w Europie, między innymi poprzez realizowanie kampanii i projektów pilotażowych w tej dziedzinie;

*
* *

106. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji rządów oraz parlamentom państw członkowskich.
-